

Granice izričemo unaprijed, kao očekivanja

Kad god krećemo s djetetom u neku situaciju za koju nismo sigurni zna li dijete kako se treba ponašati ili kada znamo da bi se moglo neprihvatljivo ponašati (npr. dućan, gosti u kući, odlazak liječniku), djetetu trebamo najaviti kamo i zašto idemo, tko će tamo biti, što će se događati, što ćemo mi raditi i **što očekujemo od njega. Ništa se ne podrazumijeva, potrebno je reći!**

Primjer:

Idemo u dućan po namirnice za ručak, pozdravit ćemo tetu prodavačicu, ja ću ići po meso, a ti ćeš potražiti gdje je mlijeko. Sebi ću kupiti kavu, a ti možeš potražiti Životinjsko carstvo za sebe.

Ukoliko se dijete u najavljenoj situaciji ponašalo dobro, u skladu s našim izrečenim očekivanjima, važno je dati i dobru povratnu informaciju u kojoj točno kažemo što je bilo dobro i zbog čega, kako bi se i drugi put tako ponašalo.

Što ako je dijete prekršilo granicu i pravilo?

Treba mu reći što točno nije bilo dobro i zbog čega, kako bi doznalo što učiniti sljedeći put. Može uslijediti prirodna i/ili logična posljedica (npr. *Ako si prolio – obriši.*).

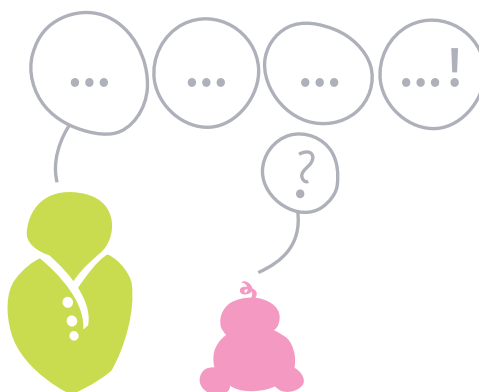
Kad unaprijed postavljamo granicu prihvatljivog ponašanja, kao i kad nakon djetetovog ponašanja reagiramo na njega, svoje odobravanje ili neodobravanje ne trebamo iskazivati uz previše uzbuđenosti.

Pošten odnos prema djetetu u kojemu mu točno kažemo što ga očekuje i ne lažemo mu (npr. *U dućanu više nema bombona., Kod liječnika ništa neće boljeti.* i sl.) razvija u djeteta, između ostaloga, pravo povjerenje.

Djeca žele razumjeti što se od njih očekuje

Primjer:

Kad je majka četverogodišnjem Saši rekla da bi već mogao prestati piškiti po noći u krevet, pristojno je odgovorio: *Reci mi kako da to učinim i ja ću to učiniti.* Majka je bila zatečena njegovim pitanjem i nije mu znala odgovoriti. *Kako ću ja to naučiti kad mi ne znaš objasniti,* odgovorio je Saša. (Hundeide, www.icdp.info)

Usmjeravanje djetetovog ponašanja

1. SAMOUSHJERAVANJE ili samokontrola je upravljanje vlastitim ponašanjem.

Kad uspostavi samokontrolu, dijete postaje sposobno samo upravljati svojim ponašanjem, prilagođavati se zahtjevima vanjskoga svijeta. U uspostavljanju samokontrole djetetu pomažu roditelji svojim vođenjem - usmjeravanjem.

2. USMJERAVANJE je vanjska kontrola djetetova ponašanja.

To su **roditeljevi postupci** kojima usmjerava dijete kako bi jednog dana moglo sâmo usmjeravati svoje ponašanje: **vođenje-pokazivanje, usmjeravanje, pomaganje, izricanje očekivanja, granica, pravila, davanje povratne informacija, ja-poruke.**

3. Što NIJE usmjeravanje?

- Ignoriranje djeteta, neobraćanje pažnje ili puštanje da dijete radi što hoće bez podrške i granica.
- Zapovijedanje djetetu na grub način, ne mareći za njegove želje i potrebe, isticanje samo onog što dijete ne može.

4. U kojim situacijama djetetu pomažemo naučiti kako vladati sobom?

- situacije kada dijete treba upute kako se nešto radi, kako se obavlja zadatak – očekujemo usmjerenost cilju i suradnju
- situacije koje traže usmjeravanje ponašanja jer nešto nije dopušteno – izričemo granice, očekivanja.

5. Kako roditelj usmjerava djetetovo ponašanje?

- podržavanjem djetetovih aktivnosti i inicijative, vođenjem djeteta korak po korak prema cilju
- izricanjem očekivanja na pozitivan način, s jasnim granicama što je djetetu dopušteno, a što nije.

Djeca žele razumjeti što se od njih očekuje!

Granice = očekivanja izrečena unaprijed	roditelj djeluje prije događaja	<i>kamo i zašto idemo, tko će tamo biti, što će se događati, što ćemo mi raditi i što očekujemo od djeteta...</i>
Povratna informacija	roditelj djeluje poslije događaja	<i>što je bilo dobro, u skladu s očekivanjima... što nije bilo dobro i zbog čega, može uslijediti prirodna i/ ili logična posljedica, npr. ako si prolio – obriši.</i>